

ALBANIAN POST

**Nr.
01**

Editor in Chief: Dr. Fatmir Terziu - Telephone: 079844497444 - albanianpost@mail.com - www.albanianpost.co.uk - www.fjalaelire.com

04 Diskriminimi i Moshës...

09 Shoqata Ardhmëria...

12 Somborka...

**SHTATOR /
SEPTEMBER
2018**

Organizata e Kombeve të Bashkuara e renditi Shqipërinë në grupin e dhjetë vendeve që ka pësuar plakjen më të shpejtë të popullsisë gjatë periudhës 2000-2011, në Raportin e Plakjes Globale 2017. Faktorët e keqkombinuar nga emigracioni dhe rënia e lindjeve bashkë me indiferentizmin për të përballur pasojat, do ta bëjnë të vështirë tranzicionin e popullatës. Disa sektorë si bujqësia dhe fasoni kanë nisur të vuajnë mungesën e krahut të punës, ndërkohë që popullsia e vendit është futur në një proces të shpejtë plakje. Divizioni i popullsisë në Kombet e Bashkuara e renditi Shqipërinë si një ndër dhjetë vendet me procesin më të shpejtë të plakjes së popullsisë gjatë periudhës 2000-2011. Numri i të moshuarve mbi 60 vjeç është shtuar me 7.3% në këtë periudhë. Shqipëria renditet e teta në botë pas SHBA-së, Japonisë, Guadalupe, Maltës, Martinique, Koresë së Jugut dhe...

SHQIPËRIA PO “TKURRET”

(vjon ne faqen 20)

RASHID & RASHID
Solicitors, Advocates
Immigration Specialists
Commissioners of Oaths

24/7 orë linjë emergjence
07878335000

Specializuar në emigracionin e Britanisë së Madhe

RASHID & RASHID LAW FIRM
211, The Broadway, Southall,
UB1 1NB
law768@live.com
Tel: 02086720666
Fax: 02085430534

190 Merton high street,
Wimbledon, London,
SW19 1AX
solicitors@rashidandrashid.co.uk
Tel: 02085401666
Gena: 07774222062

Një minutë larg nga South Wimbledon Underground Station

JA ÇFARË PRITET TË NDODHË

Britania skenar “shpëtimi” në rast dështimi të Brexit...

Botimi nga qeveria britanike e këshillave për publikun, biznesin dhe grupet e tjera të interesit të shoqërisë për atë se si të planifikojnë jetën e tyre, në rast të mosarritjes së një marrëveshje mes Londrës dhe Brukselit për Brexit, ka shkaktuar reagime dhe komente të ndryshme.

BE MBETET “PRIORITETI I TYRE ABSOLUT”

Zyrtarët e lartë britanik thonë se edhe pse arritja e një marrëveshje me BE mbetet “prioriteti i tyre absolut”, Londra duhet të jetë gati për të shqyrtuar alternativat. Negociatat mes Britanisë dhe BE kanë ngecur në vend kur vendi pritët të largohet nga BE-ja në mars të 2019. Ministri britanik i Brexit Domenic Raab, deklaroi se “kemi përgjegjësinë

si qeveri të përgatitemi për çdo eventualitet”, ndërkohë opozita laburiste e ka hedhur poshtë si mundësi daljes së vendit nga BE pa marrëveshje, duke thënë se nuk do e lejonte një gjë të tillë.

68 DOKUMENTET KËSHILLUES

68 dokumentet këshillues pritët të publikon të gjitha brenda disa javësh, dhe pritët të mbulojnë fusha të tilla si siguria në aviacion, energjia bërthamore për qëllime civile, furnizimet me ilaçe dhe medikamente, të drejtat e shtetasve britanik që jetojnë në vendet e BE-së, transporti rrugor dhe të drejtat e peshkimit. Mbështetësit e Brexit thonë se gjithçka që po bënë qeveria është pjesë e të ashtuquajturit “Projekti i Frikës” dhe se Britania nuk duhet

të frikësohet, nëse largohet pa marrëveshje tregtare dhe aplikon rregullat e Organizatës Botërore të Tregtisë. Gjerësisht mendohet se kjo taktikë e qeverisë synon të përforcojë dorën negociuese të Londrës në bisedimet me Brukselin, por edhe të çimentoj pozicionin e kryeministres britanike në negociata dhe vizonin e saj për Brexit-in më të mirë, në sytë e publikut vendas.

NJË GJË ËSHTË E SIGURTË

Një gjë është e sigurt; nga mos arritja e një marrëveshje mes Britanisë dhe Bashkimit Evropian, si ishulli ashtu edhe kontinenti do të dalin të humbur, një alternativë që do duan ta evitojnë, pavarësisht nga retorika dhe taktikat negociuese.

“METRO” ARTIKULL SHQIPËRISË

Epërditshmja britanike “Metro” me tirazhin më të lartë në vend (1.47 milionë), i kushtoi kohë më parë një artikull promovues Shqipërisë. Gazeta jepte “7 arsye për të shkuar në Shqipëri”, të cilat varionin që nga jeta e natës e deri tek kulinaria dhe natyra, duke e bërë kështu tërheqëse për shumë grupmosha të ndryshme. “Të zbuluarit një botë të lashtë” është arsyeja, e cila risjell në vëmendje pasuritë e shumta arkeologjike të Shqipërisë dhe pikat e mbrojtura nga Unesco. Në të shkuarën mbështetet edhe arsyeja: “të rijetuarit trazirat e pasluftës”. Bunkerët

e mëdhenj antiatomikë dhe muzetë që tregojnë historinë e komunizmit e bëjnë sipas gazetës britanike Shqipërinë një vend plot sekrete për të zbuluar. Metro ka rezervuar si arsye shumë të rëndësishme për të vizituar vtendin tonë edhe Alpet e Shqipërisë, si dhe Liqenin e Ohrit. Këto janë vende ideale për të zbuluar më tepër mbi folklorin e vendit, jetën bujqësore të mbetur thuajse të pandryshuar për shekuj me radhë. Në lindje, shkrimi sugjeron të vizitojnë ujërat e kristalta të liqenit, por edhe qytetin e Pogradecit për të zbuluar më tepër mbi jetën e tij buzë liqenit.

185 Station Road, Edgware, HA8 7JX
0209306873

MIRËSEVINI

CRYSTAL CAFE

MUZIKË LIVE E PREMTE DHE SHTUNË

Ne Ofrojmë:
Ushqime tradicionale, Evenimente festive, ditëlindje, mbrëmje, dasma etj. (50-60 vetë)
Pije të ndryshme shqiptare:
Verë të kuqe dhe të bardhë
Raki Rushi Skrapari

Ju duhet një avokat? Ne do të flasim për ju.

Duncan Lewis
Solicitors

Kompania Avokatore "Duncan Lewis Solicitors", një firmë kombëtare ligjore me mbi 50 zyra në Londër dhe në të gjithë Mbretërinë e Bashkuar, është një nga firmat me rritje më të shpejtë të avokatëve në vend që shërbejnë si klientët e korporatave ashtu edhe ato private. Ne krenohemi në mjedisin tonë të larmishëm të punës me mbi 800 të punësuar nga mbi 60 prejardhje të ndryshme etnike. **Jemi të njohur nga drejtoria ligjore e pavarur Legal 500 UK si një firmë ligjore e nivelit të lartë dhe renditet si një firmë udhëheqëse në 11 prej praktikave tona kryesore ligjore në mbarë vendin.**

Ne jemi të specializuar në:

Emigracion

Përfshirë
të gjitha çështjet
dhe Judicial Review

Çështje të fëmijëve

Rrëmbim
Shërbimet sociale
Urdhërat e kontaktit
Tutelë

Divorci dhe dhuna në familje

Të gjitha problemet
familjare

Punësimi dhe procesi gjyqësor

Konsumatori,
Pasuria,
Falimentimi,
Borxhi dhe Verifikimi zyrtar

Krimi dhe mashtrimi

Të gjitha çështjet
e mbrojtjes penale
(24 orë qasje)

Lëndime personale dhe neglizhencë mjekësore

Marrëveshja e Tarifës
së Kondicionuar

Neglizhencë profesionale

Marrje me
detyrimet e kujdesit,
shkeljet midis
profesionistëve dhe klientëve

Strehim

Çështjet e qiradhënësit dhe qiramarrësit
Procedurat e posedimit
Nevojë riparimi, Akordim
Të pastrehët
Mosmarrëveshjet e fqinjëve

Shëndet mendor

Këshilla dhe ndihmë në të gjitha fushat e MHA 1983
(Përmirësuar 2007)
Të drejtat më të afërta
Apelimet e vendimit të Tribunalit
Shëndeti mendor

Fusha të tjera:

Veprim Kundër Policisë, Lirive Civile, të Drejtave të Njeriut, Ligjit të Burgut, Kapacitetit Mendor, Gjykatës së Mbrojtjes, të Drejtës Publike / Shqyrtimeve Gjyqësore, Dëshmitarëve dhe Probatës, Kontestet Pronësore.

Avokatët për biznesin tuaj:

Këshilla Emigracioni për Biznesin tuaj, Kontestet Kontraktuale, Borxhi dhe Paaftësia Paguese, Ligji për Punësim për Biznesin tuaj, Bashkimin ose Përfitimin e Kompanisë, Formimin e Kompanisë, Rregulloren, Ligjin e Shëndetit dhe Sigurisë, Hetimet, Mosmarrëveshjet mes Drejtorit dhe Aksionerëve, Mosmarrëveshjet mbi Sigurimet, Mosmarrëveshjet Ndërkombëtare.

Ndihmë ligjore në dispozicion

Mbi 800
punonjës për të
ndihmuar

Zyra në të gjithë
Mbretërinë e
Bashkuar

Përkthyes në
dispozicion

t: 033 3772 0409
www.duncanlewis.com

Contracted with the
Legal Aid Agency

DISKRIMINIMI I MOSHËS LË 1 MILION TË PAPUNË

Nga Anthony Thompson

Një raport i titulluar "Njerëzit e moshuar dhe punësimi" akuzoi qeverinë dhe Komisionin Europjan për të Drejtat e Njeriut (EHRC) për mos zbatimin e ligjeve të diskriminimit mbi moshën, pas zbulimeve se mbi një milion njerëz të papunë mbi 50 vjeç janë duke u larguar nga vendi i punës. Kryesuar nga deputeti Konservativ, Maria Miller, deputetët në Komitetin e Gruas dhe Barazisë gjetën talentet e këtyre të papunëve "... të braktisur për shkak të diskriminimit, paragjytimeve dhe praktikave të vjetruara të punësimit". Ata i bënë thirrje qeverisë dhe EHRC-së të vendosin plane për trajtimin e çështjes;

"Diskriminimi në moshë në vendin e punës është një problem serioz ..." thotë Miller, "... megjithëse është i paligjshëm për më shumë se një dekadë, shkalla dhe mungesa e zbatimit me forcë të zbuluara nga hetimi ynë është edhe alarmues dhe krejtësisht i papranueshëm". Raporti sigurisht që ngre pyetje, dhe jo pak pse as qeveria, as EHRC nuk kanë zbatuar më mirë Aktin e Barazisë, i cili siguron kuadrin ligjor që mbron individët nga diskriminimi në bazë të moshës, si dhe mbron tetë karakteristika të tjera:

- aftësia e kufizuar
- ri-ndarja gjinore
- martesë dhe partneriteti qytetar
- shtatzënia dhe materniteti
- racë

- fe ose besim
- seks
- Orientim seksual

Ndërsa zbatimi i dobët i ligjit është shkak për shqetësim - raste të ngjashme të diskriminimit të përhapura në vendin e punës gjithashtu mund të ndodhin. Punonjësit që kërkojnë të ndërmarrin veprime ligjore kundër punëdhënësit të tyre duhet të jenë të vetëdijshëm se procesi mund të mos jetë aq i thjeshtë sa duket dhe marrja e këshillave profesionale ligjore është me rëndësi. Drejtori i Punësimit në Duncan Lewis Solicitors, Anthony Thompson nxjerr në pah ndërlikimet që punonjësit mund të gjejnë; "Punëdhënësit mund të justifikojnë ligjërisht diskriminimin e moshës. Kjo do të thotë se nëse ata mund të ofrojnë një arsye të mirëfilltë të biznesit për

diskriminimin, çdo kërkesë e mundshme do të dështojë. Megjithatë, punëdhënësit duhet të sigurojnë që ata të sigurojnë personin më të mirë për çdo rol dhe se moshë nuk duhet të jetë çështja mbizotëruese në zgjedhjen e një kandidati. Punëdhënësit do të ekspozohen ndaj pretendimeve të shtrenjta të tribunalit të punësimit dhe dëmtimit të reputacionit nëse zbulohet se kanë qenë të diskriminuar për shkak të moshës".

Anthony Thompson, drejtor në departamentin e punësimit në Duncan Lewis, ka mbi 20 vjet përvojë në këshillimin dhe mbështetjen e bizneseve dhe individëve në të gjitha çështjet e punësimit. Anthony këshillon për çështje jo-kontestuese duke përfshirë edhe tepricat, variacionet e kontratave dhe ushtrimet e jashtme dhe TUPE. Si avokat ai ka arritur

suksese të dukshme duke përfaqësua klientë në tribunalet e punësimit, duke negociuar marrëveshje të rëndësishme në ndërmjetësimin privat dhe gjyqësor.

Për këshilla të ekspertëve për çdo çështje punësimi, telefononi Anthony në **020 7014 7343** ose dërgoni email tek ai në **anthonyt@duncanLewis.com**

AVOKATËT E PUNËSIMIT DUNCAN LEWIS

Avokatët e punësimit Duncan Lewis veprojnë në emër të paraqitësve të kërkesave dhe të anketuarve në të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me Tribunalin e Punësimit - përfshirë çështjet që përfshijnë diskriminimin në punë sipas Aktit të Barazisë 2010.

Ekipi ynë i punësimit ka përvojë në përfaqësimin e të gjitha llojeve të punëdhënësve, si punëdhënësve të mëdhenj dhe të vegjël - ashtu edhe të punonjësve individualë dhe punonjësve kolektivë në çështjet që kanë të bëjnë me Aktin e të Drejtave të Punësimit 1996 dhe diskriminimin në kërkesat e punës.

Për këshilla të ekspertëve për çështjet e punësimit që kanë të bëjnë me diskriminimin në punë, telefononi Duncan Lewis Solicitors në

0333 772 0409.

RASHID & RASHID
Solicitors, Advocates
Immigration Specialists
Commissioners of Oaths

24/7 orë linjë emergjence

07878335000

Specializuar në emigracionin e Britanisë së Madhe

Avokatët tanë të emigracionit kanë mbi dhjetë vjet
përvojë në fushën e emigracionit dhe ligjit të azilit.

Çdo klient është po aq unik sa është rasti që ata na sjellin

Rashid & Rashid Solicitors, si të gjithë avokatët e
tjerë në praktikë në Angli dhe Uells, është Kompani
e autorizuar dhe e rregulluar nga Autoriteti i
Rregullimit të Aplikantëve.

Një minutë larg nga South Wimbledon Underground Station

Për të biseduar në shqip telefono Gena:

07774222062

- Dokumente udhëtimi
- Procedura për leje qëndrimi dhe viza
- Kur jeni kotigjent për t'u riatdhesuar ose të ndaluar nga organet e emigracionit
- Mbulojmë të gjitha aspektet e emigracionit

- zgjatje vizash
- Leje pune
- Rishikim juridik
- Apelim Tribunali
- Rastet e trashëgimisë

RASHID & RASHID LAW FIRM
211, The Broadway, Southall,
UB1 1NB
law768@live.com
Tel: 02086720666
Fax: 02085430534

190 Merton high street,
Wimbledon, London,
SW19 1AX
solicitors@rashidandrashid.co.uk
Tel: 02085401666
Gena: 07774222062

VENDI NË KOLAPS TË TREFISHTË

Nga Gazmend Cufaj

Kryetari i Grupseksionit të Degës së PD-së së Londrës për Barking and Dagenham, dhe anëtar i Kryesisë së PD-së Londër, Gazmend Cufaj gjatë ditëve të pushimit në Atdhe ndoqi nga afër dhe situatën politike në vend. Ai mësoi se kreu demokrat, Lulzim Basha, foli për një kolaps të trefishtë, atë të kapjes së drejtësisë, krizën ekonomike dhe gjandjen e rendit dhe sigurisë në vend, ndërsa bëri pvrjegjëse direkt bashkëqeverisjen me krimin. “Kjo verë nuk ka qenë e nxehtë nga temperaturat, por nga vazhdimi i skandaleve dhe akteve që konfirmojnë krizën e trefishtë. Bashkëqeverisja e Ramës me krimin dhe kriminelët, qytetarëve u ka vënë një faqe internet për tu thënë nuk keni punë me mua, shkruani në

internet, kurse kohën e kalon me kriminelë, me ata ulet vetë Rama, ministri i Brendshëm, kryetari i grupit parlamentar dhe e thotë me mburrje që ka miqësi me ta, dhe deputetë të tjerë, si Çyrbja i Durrësit që është faktuar si anëtar i bandës së Shullazit. Skandalet e verës zbulojnë skemën se si Rama bashkëqeveris me krimin. Sa herë plas skandali, dikush mërzhitet e dikush gëzohet, plasi skandali i Xhafës u gëzua Tahiri, u mërzhit Xhafa, plasi skandali i Ballës, u gëzuar Çyrbja, plasi skandali i Agacit dhe Bibës u gëzuan të gjithë,

se basti që ka vënë Rama është se çudia do zgjasë vetëm tre ditë”, tha Basha. “E garantoj Ramën dhe i them cdo qytetari se ne do të bëjmë gjithçka që kjo të mos ndodhë. Prioriteti i parë i imi dhe PD

mbetet shkëputja e lidhjeve të krimit me qeverinë. Asgjë nuk ka për të ndryshuar për të mirë asnjë reformë sado e mirë në letër nuk jep efekt sa kohë që vendi qeveriset me krimin”, shtoi Basha.

BIG BOSS SERVICES
(UK) LTD
BUILDING CONTRACTORS

Instagram: [big_boss_services_uk_ltd](#)
Twitter: [@BigBossServices](#)
Facebook: [BigBossServicesUkLtd](#)

OUR SERVICES INCLUDE:

Guttering	PVC Windows	Plastering
Painting	Loft Conversion	Carpentry
Decorating	Extensions	Roofing
Power Clean	Kitchen Fitting	Brickwork
Scaffolding	Bathroom Fitting	Tiling

Tel: 020 8591 9198
Mobile: 07747 143 704 / 07883 029 474
Email: bigboss.services@yahoo.co.uk
website: www.bigboss-service.webs.com
UTR: 7168616298
CRN: 8344897
VAT NR: 215642524

Shesim apartamente në Durrës, Tiranë dhe ne zonën e plazhit deri tek Mali i Robit
Kontakt: 07883029474 dhe 00355685309800

VALLJA E KRUSHQVE NË KOMPOZIM SKOCEZ

Nga Hysamedin Oruçi

Kompozitori i famshëm i kishës dhe muzikës kishtare dhe asaj tjetër, James MacMillan, një katolik skocez, shkruan në numrin e ri të revistës Chatolic Herald se nga 3 gushti; (E diela e dioqezave katolike angleze)

se në muajin shtator djali i tij do të martohet me shqiptaren Kleida, dhe për këtë rast ai e kompozoi për organo Këngën e njohur të Folkeve Kombëtare Kusha Kruske, Kënga e Krushqve. Kjo martesë do të mbahet në

kishën e vjetër në Cummock, Skoci. Kjo pjesë do të luhet kur çifti i ri solemnisht të hyjë në altar, në vend të marshimit të zakonshëm të Mendelsohn. Nusen do ta shoqërojë në altar baba ii saj Ilir Pisha dhe me këtë rast në kokë mbajti plisin

shqiptar, qeleshen shqiptare. Vallet ishin në traditën e valleve shqiptare. Familja e Kleidës është katolike dhe u vendos në këtë vend rreth vitit 2000. Të afërmit e Kleidas në Tiranë morën viza për të ardhur në martesë.

ERMAL KARAKUSHI

PËRSE DUHET TË NA ZGJIDHNI NE

- ✓ INSTALIM I PLOTË OSE I PJESSHËM
- ✓ ZËVENDËSIME TË SISTEMIT TË SIGURISAVET
- ✓ SHITESË PRIZASH/ ÇELESAT, NDRIÇIMI ETJ.
- ✓ DUSHE/ LIDHJE GATIMI
- ✓ SISTEMET E NGROHJES/ STORAGE
- ✓ SHËRBIME PROFESIONALE ELEKTRIKE

TË GJITHA NGA
NDERRIMI I
LLAPAVE. NDRIÇIMI
DERI TEK SKEMAT
PROFESIONALE DHE
INSTALIMI

ermal_niceic@hotmail.co.uk

Zyra: 020 8443 3833 Tel: 07568393784

INXHINIER ELEKTRIK

NAIM HASANI, NOMINOHET PËR ÇMIMIN “AVOKATI MË I MIRË PËR TË DREJTAT E NJERIUT 2018”

Avokat Naim Hasani, me një eksperiencë të jashtëzakonshme në Britaninë e Madhe, është nominuar për çmimin prestigjioz “Avokati më i mirë për të Drejtat e Njeriut për vitin 2018”, në Britaninë e Madhe.

Lajmin e ep vet avokat Naim Hasani në rrjetin social FB ku shkruan:

***“Jam shume I lumtur
qe sot pasdite
jam njoftuar
nga Ministria e
Drejtësisë nepermjet
Shoqerisë Ligjeve
se jam përzgjedhur
konkurrent kryesor
per çmimin prestigjioz
‘AVOKATI MË I MIRË
PËR TË DREJTAT E
NJERIUT PER VITIN
2018’ në Angli dhe
Wales.”***

Fituesi do të shpallet më datën 17 Tetor 2018 ne nje ceremoni sepeciale në Londer.

Padyshim nese do të kem privilegjin të shpallim fitues i ketij cmimi mjaft prestigjioz në fushen e drejtësisë, do të ishte nje vleresim i jashtëzakonshem për punën time si Avokat por edhe për komunitetin shqiptar në Britani dhe imazhin pozitiv dhe integruës qe ky çmim percjell”. Mediat angleze: Naim Hasani, një histori suksesi në Britani/ Avokati Naim Hasani, jo vetëm ishte i pari shqiptar që mbrojti një çështje në Gjykatën Supreme të Britanisë, por arriti dhe të triumfojë. Naim Hasani fitoi një çështje, ku dy bashkëqytetarë u njohën si shtetas britanik, edhe pse ishin regjistruar më parë si shtetas kosovarë, ndërkohë që ishin nga Shqipëria.

Ky vendim hapi dritë jeshile për mijëra raste të ngjashme,

po ashtu dhe për fëmijët e tyre që kishin këtë problem, për shkak të regjistrimit fillestar të prindërve si shtetas kosovarë. Gazeta prestigjioze, The Times, ka botuar para pak ditësh një shkrim lidhur me këtë histori suksesi për Naim

Hasanin dhe kolegët e tij. Duhet theksuar se në këtë rubrikë të The Times, shkruhet vetëm për raste të rralla dhe avokatë të shquar. Naim Hasani është po ashtu, kreu i degës së Partisë Demokratike në Londër.

ILIA RECOVERY SERVICE

Shërbimet profesionale. Jemi pranë jush kudo në UK dhe Europë

- Cars - Mini Vans - Bikes - Caravan
- Motorway - Accident - Recovery
- Towing Service - No feul Service - Home Start
- eBay - COPART - H.B.C all Action & Salvages Collections

TELEFONI: 07466108992 ose 07735554555

MËSIMI I SHQIPES NË SHKOLLË NUK ËSHTË NJË ÇËSHTJE THJESHT PATRIOTIKE

Në një njoftim nga shoqata Ardhmëria drejtori Lutfi Vata thotë se shkollat shqipe fillojnë me datën 15 Shtator në zona të ndryshme të Londrës. Për më tepër informacion stafi i këtyre shkollave a kontakti, Lutfi Vata, Anila Kadija dhe Aida Haziri shprehet se duhet kontaktuar në email: ardhmeria_uk@yahoo.com, ose në telefonat celularë **07792286008** dhe **07747490063**. Ju lutemi shpërndajeni lajmin për te gjithë ata prindër që janë të interesuar që fëmijët e tyre të ndjekin mësimin e gjuhës shqipe.

Ardhmëria është inicuese dhe vazhdues e mësimin plotësues të gjuhës shqipe në Londër, ka krijuar një traditë disa vjeçare. Mësimi zhvillohet me Plan – program dhe me tekste shkollore të hartuara nga Ministritë përkatëse. Shkolla në gjirin e saj përfshin fëmijët e moshave 6 -16 vjeç të ndarë në tri grupmosha të afërta sipas tri niveleve. Me gjithë përpjekjet, mësimi plotësues nuk ka gjetur shumë përkrahje nga prindërit dhe nxënësit. Rëndësia e mësimin plotësues pikërisht qëndron në përkrahje të gjuhës amtare që është e rëndësishme për formimin gjuhësor të fëmijës jo vetëm për të sotmen e tij por edhe për të ardhmen e shoqërisë në tërësi. Gjuha amtare luan rol qendror në zhvillimin gjuhësor të fëmijës një gjuhësh por që rritet në kushte dygjuhësie. Realisht fëmijët e mërgimit janë me dy kultura, në rastin tonë fëmija flet shqip në shtëpi dhe anglisht në shkollë.

Dygjuhësia e mërgimit është më se e domosdoshme të zhvillohet dhe të nxitet e të përkrahet si nga prindërit ashtu dhe nga shkolla.

Mësimi plotësues, në asnjë mënyrë nuk është pengesë

Gjeneza e të mësuarit të gjuhës shqipe, përveçse në familje, fillon të rrënojset në mësimin plotësues si dhe ushqehet nga vizitat në atdhe dhe nga interneti. Në parim, fëmija në familje bën përvetësimin e të folurit tradicional shqip deri në një farë niveli. Në moshën shkollare ai fillon mësimin e një gjuhe tjetër. Kompetencat fillestare të gjuhës shqipe mbesin përgjysmë. Në këtë fazë është më se i rëndësishëm mësimi plotësues. Sado që është vetë një herë në javë, ai e ndihmon dhe nxit mjaftueshëm zhvillimin e mëtejshëm të gjuhës amtare. Mos zhvillimi i gjuhës amtare ndikon në mësimin e gjuhës së dytë, në këtë rast frëngjishtes. Shpeshherë me gjithë mundin e shkollës asnjëra gjuhë nuk zhvillohet. Ky moszhvillim i asnjërës gjuhë nuk mbetet pa pasoja. Fëmijët nuk tregojnë sukses as në mësimin e përgjithshëm shkollor. Një pjesë e fëmijëve kur fillojnë mësimin plotësues shqip kanë mjaft të meta në shqiptim, në përvetësimin e fjalëve si njësi të plotë të të folurit.

Burimi i këtyre të metave janë të folmet krahinore në familje, shqiptimi i shtrembër nga kujdestarët e fëmijës dhe nga edukatorët e çerdheve si rezultat i mjedisit dygjuhësor. Ndërsa shqipja standarde në shumicën e rasteve është një gjuhë e huaj për ta, nuk përkon me moshën e tyre.

Mësimi i shqipes në shkollë nuk është një çështje thjeshtë patriotike

Pavarësisht nga moshja, përkatesia gjinore tjera apo dhe nga elemente të tjera të rëndësishme jashtëgjuhësore, ky është një kriter i padiskutueshëm, mjaft i rëndësishëm në krijimin e diferencave të sjelljes gjuhësore të individit. Në qoftë se krahasojmë të folurit e një folësi që ka ndjekur mësimin shqip dhe atij që shqipen e ka mësuar vetëm në gjirin familjar si dhe prej miqve e shokëve, dallimet janë mjaft të dukshme. Folësit që kanë ndjekur mësimin në shqip e që zhvillojnë njohuritë e tyre

në të folur dhe të shkruar, me fjalor të pasur, gjithashtu kanë prirje të rregullojnë format e parregullta të dialektit apo të folmes krahinore. Ata përmirësojnë formën që përkon me standardin, përvetësojnë të folmen e tyre sipas normave të shqipes së përgjithshme. Pasuron më tepër fjalorin, flet lirshëm, aftësohet të flasë rrjedhshëm dhe të jetë i kuptueshëm si në familje dhe nga shokët e shoqet e tij, të saj. Roli i mësimin shqip është i pashmangshëm edhe në të folmen e adoleshentëve shqipfolës. Tek ata që nuk vijnë në mësimin shqip vërejmë shumë dukuri që i përkasin të folmes së huazimit nga anglishtja, shqiptim të keq në disa tinguj të shqipes ndërsa adoleshentet e arsimuar në shqip janë zbatues më të mirë të normës standarde. Mësimi i shqipes në shkollë nuk është një çështje thjeshtë patriotike por ky mësim ka karakter të theksuar shoqëror, psikologjik, edukativ, gjuhësor edhe më gjerë.

“THE IMPERIAL VENUE” VENDI I TRADITAVE SHQIPTARE

Në “The Imperial Venue”, në këtë mjedis kaq modern dhe komod ndodh që të ndjehesh tejet miqësor dhe kështu vetëkupton se ambienti të ka bërë për vete, të jep forcë dhe krahë që gëzimi, dasma, fejesa, apo dhe evenimenti tjetër familjar të shkojnë sikurse ta do zemra. E kjo ndodh natyrisht në “The Imperial Venue” në adresën 290 West Green Road, London N15 3QR, jo thjesht për një natë të gëzuar, por për të bashkuar traditën e memorijën e traditave. Një nga studiuesit më në zë të sociologjisë dhe traditës shqiptare në shekuj, Prof Dr Zyhy Dervishi ka shkruar dhe ka thënë hapur se dasma shqiptare ka harruar traditat e saj. Rreth atyre ndryshesave që përkon nga koha, në sitën e riteve të dasmave, Profesori Zyhy Dervishi sqaron se “ka patur shumë ndryshime në ritin e dasmës, fejesës dhe martesës. Kjo shpesh ka ndodhur për arsye të difuzimit kulturor nga vendet fqinje. Për shembull është shtuar përdorimi i pijeve të tjera që pak përdorehin në dasmat tradicionale ku dominonte rakia. Tani përdoret shumë vera dhe birra. Këto prire kanë lidhje me emigracionin.” Dhe kur bëhet fjalë për traditat e dasmave dhe emigracionin natyrisht fjala shkon tek një nga mjediset më të mëdha dhe më të bukura “The Imperial Venue” vendi i dasmave shqiptare, nga Elton Qeraj.

Edhe Kompania “Vila Ronel” e biznesmenëve të përkushtuar Valbona dhe Neritan Çela, ua ka bërë “dhuratë” shqiptarëve në MB, të cilët gjithnjë me datën e dasmave dhe kërkesën e një mjedisi komod kanë pasur dhimbje koke. Vërtet tashmë nusja nuk është sikurse dikur në mjediset e thjeshta shqiptare kur shkonte tek shtëpia e burrit lyente gishtat në mjalt dhe prekte prapun e derës, por kjo është një

The Imperial Venue

Sallë dasmash dhe eventimentesh të mëdha e të ndryshme

qeraj@hotmail.co.uk

07446070501 & 07960766551

290 West Green, West Green, London, N15 3QR

ndjesi e afërt teksa mendon se kushtet tejet moderne të një sale të madhe që i shkon aritmetikës me 200 vetë të jetë një afërsi tradite. Ndërsa kjo tablo është harruar, dhe ndërsa ajo përsëritet vetëm sa herë shfaqet filmi “Përrallë nga e kaluara”, problemi i dasmave në mesin e shqiptarëve në Londër e më tej, tashmë nuk është më as përrallë, dhe as dhimbje koke. Janë mjaft nga traditat dhe vlerat, mjafton të kontraktosh të zotët e këtij biznesi kulinar në këtë sallë kaq moderne të cilën e kanë bërë me zemër e me këtë qëllim të mirë pronarët e saj. Aty natyrisht sipas dëshirës, do të gjeni dhe lloqumet, do ti gjeni dhe konfetat, palët e krushqëve me një dasëm shpesh të përbashkët, dëshirat dhe urimet, bashkë me këngët dhe muzikën, vallet dhe të gjitha kontekstet e një dasme që s’ka asnjë ndryshim nga më modernet dhe tradicionalet që bën dhe realizon sot Atdheu. Aty ndodh dhe natyrisht është e ndjeshme që edhe napoloni, po aq dhe sheqeri me oriz, e paraçkat, qindarkat e fatit dhe pasurisë të “hidhen” njësoj si në traditën më të vyer të dasmave shqiptare.

Pra, simotra e “Vila Ronel”,

“The Imperial Venue”, nuk është thjesht një sallë e thjeshtë, nuk është një vend ku gëzimi shkon vetëm tek spontanja, por dhe tek më profesionalja, më e organizuara, më realja dhe më jetikja e një tradite që transferohet në kushtet shqiptare të emigrimit në MB. Emigracioni në MB, kushtet ekonomike që ndryshuan jetën e shqiptarëve, ndryshimi i rregullave të jetës nga “e drejta” fisnore në atë individuale, të përshtatur me kulturat dhe traditat e tjera më moderne, kanë ndikuar dhe kanë ndihmuar pronarët e këtyre dy mjedisëve të shkëlqyera të afrojnë kushte festive dhe më tej dhe atmosferën për të gjitha gëzimet, si edhe për ceremoninë martesore, dasmën, apo dhe për fejesat, ditëlindjet etj. Në këto mjedise dasmat dhe gëzimet e tjera bëhen nga më të ndryshmet, sipas traditës së vendit nga ku çifti vjen dhe ka kaluar pjesën më të mirë të jetës, të ndikuara nga mjaft kushte, ekonomia e familjeve dhe koncepti i fisit, duke kaluar dhe ndjesinë në atë të individit.

Tashmë të bësh dasmën në Shqipëri, apo dhe një eveniment tjetër, natyrisht duhet ta mendosh mirë, pasi dhe biletat e arsyet e tjera janë

në një standard mjaft të lartë. Nga mediat mësojmë se një dasëm e tillë është zhvilluar pak a shumë kështu: “Në një lokal të hapur, kur çdo të ftuari i ishte caktuar vendi i vet në tryezë dhe në në tavolinë para gotës së ujit ka emrin e vet të shkruar. Muzika më e fundit xhaz dhe ritmike, ku në kulmin e dasmës nusja ftoi gjithë djemtë beqarë dhe hoqi kolanin e zhartierit, me një kërcim ekstravagant. Ndërsa dhëndërrin e lyen në tortë derisa shokët e hodhën në pishinë.” Një tjetër është bërë në kishë, ku “Kisha zbukurohet që në mëngjes me tufa me trëndafila dhe tyl të bardhë në bedena, në tokë hidhen petale trëndafili. Nusja shoqërohet nga tre- katër shoqet e saj më të ngushta, të cilat i vijnë nga pas me tufat me lule. Në fund në çdo dasëm nusja hedh në ajër tufën me lule, kush e kap ka rradhën për t’u martuar”, etj. Por të gjitha këto janë atje larg në Atdhe. Këtu “Vila Ronel” dhe, “The Imperial Venue” janë ana më e gjetur, më efikase, më e domosdoshme dhe më praktike për të gjitha gëzimet, për të gjithë. E pra mos harroni “The Imperial Venue” në adresën

**290 West Green Road,
London, N15 3QR.**

VILA RONEL

Vila Ronel Bar & Restaurant
46 Birchington Road
London, NW6 4LJ

020 7624 1385

www.vilaronelrestaurant.co.uk

Reservation@vilaronelrestaurant.co.uk

SPECAT “SOMBORKA”, TEK HILAL FOOD CENTRE

Specat e Kosovës për turshi, perimja më e kërkuar në Londër tashmë ndodhet në një cilësi dhe kualitet të lartë tek Hilal Food Centre. Pronari i saj një biznesmen mjaft serioz dhe i dashur me shqiptarët kërkon gjithnjë të jetë më fër kërkimesave të shqiptarëve. Dikush e quan këtë nostalgji për ushqimin e fëmijërisë, kurse shumë të tjerë thonë se në kuzhinën tonë tradicionale ka edhe ushqime që shkojnë krah-për-krah me delikatesat më të famshme botërore. Ka shumë anekdota, e bile edhe përqeshje të mërgimtarëve shqiptarë që kur ktheheshin në Londër apo Britani, ngarkoheshin me “somborka” në vend të teshave, apo incidentet me turshi të derdhura nëpër sirtarët e epërm të aeroplanëve të udhëtimit. Tashmë kjo krejt mund të mbetet në histori. Kërkesat për këtë delikatesë shqiptare kanë shtyrë ndërmarrësit që të sjellin specat nga Kosova në tregun e Londrës. Kërkesa është aq e madhe, thotë Mehmeti, djali i pronarit të Hilal Food Centre, dhe ne i shërbejmë me të gjitha rryet që dhe qesja dhe kuleta të jenë afërsisht sa në Kosovë dhe Shqipëri. Kontigjentet e fundit të specave “somborka”

janë ende duke ardhur në Hilal Food Centre, dhe nëse keni fat, ju edhe mund t'i gjeni dhe t'i bleni ato.

Specat e Llapit po shiten në Hilal Food Centre

Specat e kultivuar në fshatin Sibovc dhe Svegël të Podujevës tash e një vit po eksportohen në Hilal Food Centre. E ata që nuk po arrijnë të eksportojnë produktet e tyre me sukses,

po i shesin në tregjet e Kosovës. Skënder Hyseni nga fshati Sibovc i Podujevës, ka mbjellë dy hektarë me spec të llojit somborka. Ai këtë vit shprehet i kënaqur me rendiment dhe shitje të cilën e realizon në tregjet në vend. Kjo atë e ka shtyrë që vitin e ardhshëm ta dyfishojë sipërfaqen e mbjellë me këtë kulturë. Ndryshe nga Hyseni, fermeri tjetër Bekim Vokri nga fshati Svegël, ka vendosur që produktin e tij ta eksportojë. Ai ka përgatitur 16 tonë spec të cilët i ka dërguar në qendrën grumbulluese të pemëve dhe perimeve, në fshatin Svegël. Eksportimin e specave, në Hilal Food Centre, fermeri Vokri e ka filluar që nga viti i kaluar, raporton televizioni publik. Ndërkohë që përkrahja e USAID-it për kultivuesit e kësaj ane, as në këtë vit nuk ka munguar. Ndryshe, banorët e fshatit Svegël dhe Sibovc përveç që kultivojnë lloje të shumta të specit, ata kultivojnë edhe lakrën si dhe domatet e patatet.

FAMILJA ANGLEZE E MAHNITUR ME SPECAT E KOSOVËS

Familja Thompson, një familje angleze e cila jeton në Kilburn është ngulë në somborkat e sjella në Hilal Food Centre. Familja e John Thompson e cila jeton në një hyrje me familjen e Luan Gashit nga Kosova me banim në Kilburn të Londrës, ka qenë duke shkuar në punë të martën paradite kur në korridor ka dëgjuar një aromë të përzisueshme të specave. “John tha ja gjithqysh po e vesim Luanin çfarë specash janë këta se këtu në Angli specit si vjen era spec. Qa me pa, somborka t’Kosovës tu u përzhit. zgate Zot”, ka thënë zonja e shtëpisë së John Thompson. Familja kosovare si të gjitha familjet e tjera që janë mikpritëse të mëdha nuk kanë ngurruar dhe ja kanë këshilluar të blejnë një sasi me specat tek Hilal Food Centre.

BRITANIA: JEMI KUNDËR NDRYSHIMIT TË KUFIJVE NË BALLKAN

Britania e Madhe është kundër ndryshimit të kufijve në Ballkan, ndërsa Kosova dhe Serbia duhet ta zgjidhin problemin me njohje reciproke, transmeton gazeta amerikane Politico deklaraten e një zëdhënësi të Ministrisë së Jashtme britanike. "Normalizimi i marrëdhënieve midis Serbisë dhe Kosovës është vendimtar për sigurinë, stabilitetin dhe prosperitetin e të dyja vendeve dhe rajonit më të gjerë". "Qeveria britanike beson se kjo duhet të ndodhë në bazë të njohjes së shteteve të pavarura sovraane brenda kufijve të tyre të tanishëm", tha zëdhënësi i Ministrisë së Jashtme britanike. Në këtë mënyrë, ai përsëriti qëndrimin e Londrës, i cili

u bë publik qysh në fillim të gushtit, kur Ambasada Britanike në Prishtinë, në një përgjigje për Radion Evropa e Lirë, tha se normalizimi i

marrëdhënieve Kosovë-Serbi është vendimtar për sigurinë dhe stabilitetin e dy vendeve. Ideja për korrigjim të kufijve është shpalosur

nga presidentët e Kosovës dhe Serbisë, Hashim Thaçi dhe Aleksandar Vuçiç, si mundësi për zgjidhjen e problemeve të tyre.

 POEM
Bar & Grill

AVAILABLE FOR HIRE
120 ADULTS & 60 CHILDREN

94 Boundary Rd, London, Greater London, NW8 0RH

020 7372 3897

TË HAPEN “SHKOLLA SHQIPE DHE KATEDRA ALBANOLOGJIKE” NË TURQI

Nga Luan. A. Dibrani

Shqiptarët me aktivitetet e tyre përmes shoqatave përpiqen për ruajtjen e trashëgimisë dhe kulturës gjuhësore! Suedia, prin në këtë drejtim, ku sot ka mbi 200 arsimtarë që japin gjuhën shqipe dhe paguhen nga shteti. Pastaj në përgjithësi Evropa e veriut, por edhe Gjermania, Zvicra, Australia, Slloveni, Kroacia, Italia, Kanadaja, Amerika etj.

Shteti jo që i ndihmon, por edhe nuk e lejon shkollën dhe kulturën shqiptare është Turqia, ku shqiptarët konsiderohen edhe numri i trete mbas turqve dhe kurdëve. Shqiptarët në Turqi, në “tranzicionin e largët”, edhe pse ishin dhe janë shqiptarë “me gjakë e me qumësht” si i thonë, konsiderohen turq, vëllezër të një gjaku dhe nuk njihen si pakicë as si komunitet. Turqia lejon të mësohet e propagandohet lirshëm në çdo lloj gjuhe që nga greqishtja e rusishtja e deri te armenishtja, por kurrë shqipen!! Edhe në 1912, perandoria osmane lejonte hapjen e qindra shkollave greke e serbe në Shqipërinë e atëhershme, por asnjë shkollë shqipe edhe një mësues

që e hapi në Manastirin e Maqedonisë se sotme, ai u vra nga ish pushtuesit osman dhe u mbyll edhe ajo shkollë! -Shqiptarët i krijuan edhe alfabetin ,himnin kombëtar,shtetin modern të Turqisë et,por Turqia nuk iu kthej te mirat asnjëherë deri me sot . Katedrat albanologjike të gjuhës shqipe sot funksionojnë nëpër shumë shtet të botës,madje edhe në Kinë e Rusi,por asnjëherë në universitetet e Turqisë. Turqia nuk e ka ndryshuar konceptin

e saj 500 vjeçar osman në marrëdhënie me shqiptarët dhe gjuhën shqipe, prandaj duhet të jenë të ndërgjegjshëm edhe në marrëdhëniet ndërshtetërore në mes Turqisë-Shqipërisë dhe Kosovës që të hapen këto pika debati nëpër mes organeve shtetërore. E njëjta situatë është edhe sot , por më trishtojnë disa intelektualë shqiptar në vend që ta denoncojnë këtë fenomen ata abuzojnë me parulla se “Jemi vëllezër”“Vëllazëritë mysliman”, duke shtuar se : “Shqiptarët

në Turqi ndihen vëllezër, të integruar. Njeriu ngacmon vëmendjen vërtet a janë të integruar apo po punohet për t'i asimiluar e zhdukur nga gjuha dhe kultura e vet? Gjithmonë Turqia i ka pas frikë komunitetet e mëdha që përbëjnë kombin e vet jashtë Turqisë ,A thua se ka ardhur koha vërtet të gjejmë forma “demokratike” që shqiptarët e Turqisë të këndellen vet dhe të fillojnë të hapin shkollat dhe “Katedrën albanologjike në Turqi?.

TURQI: NIS MËSIMI I GJUHËS SHQIPE NË SHKOLLAT E IZMIRIT

Gjatë vizitës në Turqi, Ministri i Diasporës, Pandeli Majko është takuar në Ankara me zv/kryeminsitrin turk, Hakan Cavusoglu dhe ministrin e Arsimit Ismet Yılma. Ky i fundit ka informuar ministrin shqiptar se duke filluar nga muaji prill, në shkollat e qytetit të Izmirit do të fillojë mësimi i gjuhës shqipe. Dy zyrtarët e vunë theksin tek marrëdhëniet miqësore mes dy shteteve dhe tek përkrahja e pamohueshme që u kanë dhënë njëri-tjetrit në momente të vështira. Majko i

përcolli Zëvendëskryeministrin falënderimet në emër të popullit shqiptar, për ndihmën që ofroi Turqia për banorët e zonave të përmytura në Shkodër. Ndërsa vlerësoi përpjekjet e autoriteteve turke në kuadër të ruajtjes së identitetit dhe kulturës shqiptare tek diaspora jonë atje, Ministri Majko kërkoi bashkëpunimin e tyre në ngritjen e një qendre botimi për librat shqip. Zëvendëskryeministri u shpreh i gatshëm të ndihmojë për realizimin e këtij projekti. Një takim i rëndësishëm tishite edhe ai me Ministrin

e Arsimit Ismet Yılmaz. Ky i fundit informoi ministrin Majko se në muajin prill, në qytetin e Izmirit do të fillojë mësimi i gjuhës shqipe, e cila u përfshi në sistemin shtetëror turk si lëndë mësimore me zgjedhje. Ndërkaq ka filluar edhe shpërndarja falas e teksteve. Majko kërkoi bashkëpunimin e Ministrisë turke të Arsimit për mundësimin e një sektori të veçantë të librave shqip në libraritë turke, kërkesë e cila u prit pozitivisht. Edhe sipas zotit Yılmaz, një iniciativë e tillë është e nevojshme në një prej shteteve me

numrin më të madh të shqiptarëve jashtë vendit. Ministrat diskutuan për projekte të tjera të përbashkëta në fushën arsimit dhe për nevojën e shkëmbimit të eksperiencave studentore e akademike.

FESTOI NJËVJETORIN E SAJ

Shkolla me mësim plotësues në gjuhën shqipe në Bavari

Nga F. Krasniqi

Në Munih të Gjermanisë u mbajt njëvjetori i themelimit të shkollës shqipe me Mësim Plotësues në Gjuhën Shqipe. Të pranishëm, përpos bashkëkombësve, përfaqësues të shoqatave, Këshillave të Prindërve, prindërit, ishte edhe përfaqësuesi nga Ministria e Punëve të Jashtme të Republikës së Kosovës, dr. Hamdi Reçica, përfaqësuesi nga kultura Gjermane, Christian Hoferer, si dhe përfaqësuesit nga shoqata gjermane "Morgen.V." Songul Akpinar. Po ashtu të pranishëm ishin edhe përfaqësuesit nga shoqatat dhe bizneset shqiptare, të cilat veprojnë në Bavari, si: Anton Krasniqi, Ujkan Nikqi, Milaim Krasniqi etj. Ndërsa programin e hapi moderatori, Tefik Jaha dhe Lorita Ismaili, më pastaj fjalën e mori Mustafë Krasniqi, ku ndër tjera tha: "Prania e juaj në këtë përvjetor jo vetëm që na ndëron, por na inkurajon edhe më tepër, për të ecur rrugës së dritës, rrugës së rilindësve për të qenë në mbrojtje të vlerave kombëtare, gjuhën dhe kulturën shqiptare. Këtë gjuhë hyjnore, shqipen e bukur ta shpërndajmë si shkëndija

te fëmijët tanë mërgimtarë, të cilët pa fajin e tyre, brezi i dytë sikur ka filluar ta zbehtë me të madhe gjuhën e nënës! Megjithatë, edhe është duke u bërë përpjekje gjithëpërfshirëse dhe senzibilizuese, që fëmijët shqiptarë të jenë të pranishëm në shkollën shqipe, me Mësimin Plotësues, gjë që për këtë edhe është adresë për landin e Bavarisë, KMPGJSH, e cila e ka përkrahjen e institucioneve tona kombëtare.

Pra, megjithëkëtë angazhim të vullnetshëm, do të preku një detaj të dhimbshëm sa dhe i frikshëm për mërgatën tonë, e cila sikur e ka harruar jetën në dhe të huaj, madje trajtesat nga ana psikologjike shpesh dhe ngatërrohen me dhimbje, dilema e pyetje: Kemi humbur dhe tretur, fëmijët tanë po e humbin gjuhën, fëmija im nuk di të flasë dhe të shkruajë mirë shqip! Ka pyetje tjera; se çka na duhet gjuha shqipe kur ne jetojmë dhe punojmë jashtë atdheut? Fatkeqësisht në mes të këtyre ngatërresave psikologjike, sikur me dashje futet edhe individualizmi – hije, ironia, shpesh dhe ndikimi i prapaskenave të shëmtuara, të atyre, me apo pa qëllim, që nuk duan të përballen me realitetin.

Pra, ne si komunitet, përkundër kësaj shpërfillje, fuqishëm, të bashkuar, ta realizojmë projektin për mësimin plotësues edhe pse është sfiduese çështja! Andaj, për të qenë gjuha shqipe e pranishme te fëmijët tanë, na duhet punë e pareshtur dhe vullnet, gjë që dhe e kemi obligim moral e atdhetar të përkujdesemi, në mënyrë që të mos na përsëritet fati i atyre mërgimtarëve që e kanë harruar gjuhën, apo edhe janë asimiluar!

Realisht, për keqardhje, mësimin e vijnë shumë pak nxënës, në krahasim me numrin e atyre që duhet ta vijnë mësimin dhe, për këtë si komunitet, pa dallim religjion, partie, shoqate, na takon të gjejmë rrugë alternativë të

përbashkët që fëmijët tanë ta vijnë në mësimin plotësues në gjuhën shqipe dhe, për ta pasur të qartë se shkolla shqipe ka të vetmin qëllim, fëmijët shqiptarë ta zotërojnë mirë gjuhën amtare, ta njohin historinë e tyre, gjeografinë, t'i njohin vlerat e çmuara të trashëguara brez pas brezi, ta njohin kulturën e tyre dhe më në fund ta kuptojnë se janë shqiptarë, pasardhës të Pellazgo – ilirëve. T'u bëhet e qartë bashkatdhetarëve se nuk qëndron ajo logjikë, se gjoja, shqipja është pengesë për mësimin e gjuhës së atij shteti ku jetojnë, por përkundër kësaj, ata nxënës, të cilët e ndjekin mësimin plotësues, do të jenë edhe më të suksesshëm në çdo lëmi të jetës dhe në gjuhën ku ata mësojnë.

MASHT-I DO TË VAZHDOJË MBËSHTETJEN PËR SHKOLLËN SHQIPE NË DIASPORË

Nga Shyqyri Bytyqi

Ministri i Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë (MASH), Shyqyri Bytyqi, ka vlerësuar lart punën e bërë nga mësimdhënësit në diasporën shqiptare për mbajtjen gjallë të gjuhës, kulturës dhe historisë së kombit tonë. Ai gjatë një takimi sonte

Bytyqi: Kemi për obligim të krijojmë kushte për mësim në diasporë

“Vazhdimisht mërgata jonë ka treguar një veçanti karshi vendit tonë dhe ka kontribuar në të gjitha situatat në të cilat jemi kaluar dhe sa herë kemi pasur ditë më të vështira, pasi ju në ditë më të vështira u gjendët pranë vendit tonë dhe tash jemi në rrethana më të

çdo kërkesë që vjen nga diaspora dhe se në këtë drejtim ka pasur hapa pozitiv.

Bytyqi: Financimi i shkollave shqipe në diasporë akoma në letër

“Një ndër hapat më pozitivë së fundit është bashkëpunimi Kosovë- Shqipëri që të dyja shtetet të orientohen drejt ndihmës së shkollave shqipe

është e kënaqshme, por shfaq shpresën se takimet më të shpeshta me mësimdhënësit në diasporë do të kenë ndikim pozitiv në këtë drejtim. Ndërsa, Faruk Nura, zëvendësministër i Diasporës dhe Investimeve Strategjike, tha se kjo ministri është e hapur dhe bashkëpunuese dhe këtë e tregon më së miri në çdo takim me mësimdhënësit nga diaspora.

me mësimdhënëses nga diaspora shqiptare, ka folur për që kanë mësimdhënësit shqiptarë në konsolidimin organizativ dhe profesional në punën me nxënës, e cila ka përkujdesen për ruajtjen e gjuhës dhe traditave shqiptare. Bytyqi tha se MASHT-i do të vazhdojë mbështetjen për shkollën shqipe në diasporë, të cilat duhet të kenë një organizim më të mirë, në mënyrë që fëmijët e mërgimtarëve të mos e harrojnë gjuhën, kulturën dhe historinë shqiptare.

favorshme. Kemi vendin tonë dhe funksionojmë si shtet dhe me të drejtë ju bashkatdhetarët ktheni kokën kah ne dhe duhet të kërkonim mbështetjen nga institucionet tona, dhe ne si shtet kemi për obligim që t’ju krijojmë kushte që edhe në diasporë të zhvillohet mësimi, që fëmijët tanë ta kenë të pastër gjuhën shqipe, kulturën dhe historinë tonë”, tha ai. Ministri Bytyqi tha se Kosova ka për obligim të përkujdeset për diasporën dhe se MASHT është duke luajtur një rol përmes një zyre që artikulon

në diasporë. Kemi arritur disa marrëveshje të rëndësishme, ku ne konsiderojmë se arritja më e madhe është finalizimi i kurikulave të përbashkëta për diasporën dhe financimi i përbashkët i shkollave shqipe në diasporë që akoma ka mbetur në letër, por shpresojmë se kjo marrëveshje e shkruar në letër të zbatohet në praktikë”, tha ai. Ministri Bytyqi kërkoi shtimin e numrit të fëmijëve të organizuar në shkollat shqipe në diasporë, pasi sipas shifrave aktuale gjendja nuk

Nura: Përkrahim çdo projekt për gjuhën shqipe në diasporë

“Ministria e Diasporës është në krah të juaj dhe do t’ju përkrahë në çdo projekt që ka të bëjë me gjuhën shqipe, e cila në bën krenar në diasporë... Ju garantoj se Ministria e Diasporës do të jetë e hapur për ju 24 orë”, tha ai. Në këtë eveniment u bë ndarja e mirënjohjeve për mësimdhënësit për punën e bërë gjithandej në gjithë diasporën shqiptare.

NË UDHËT E PEDAGOGJISË SË SHKOLLAVE SHQIPE NË DIASPORË

Nga Nexhmije Mehmetaj

Prej 31 korrik deri më 3 gusht, në Tiranë e madhe e të bukur u mbajt Seminari XIV Mbarëkombëtar për mësues të mësimit plotësues të gjuhës shqipe jashtë atdheut. Seminari u realizua në kuadër të bashkëpunimit midis Ministrisë së Arsimit dhe të Shkencës të Shqipërisë dhe Ministrisë së Arsimit, Shkencës e Teknologjisë të Kosovës. Me këtë Seminar, përveç shumë punëtorëve shkencorë e arsimorë nga Tirana, Prishtina dhe më gjerë, ishin të pranishëm edhe 150 mësime/ndërmësues nga Austria, Anglia, Gjermania, Italia, Greqia, Zvicra, Suedia, Finlanda etj. Në këto vende ka shkolla shqipe të mësimit plotësues të gjuhës shqipe. Hapja solemne e këtij Seminari të rëndësishëm u bë nga nxënësit e shkollës koreografike të Tiranës. Pas këtij programi të pranishmit i përshëndetën Ministria Lindita Nikolla, Ministri për Diasporë i Shqipërisë, Pandeli Majko, kryetari i Bashkisë së Tiranës, Erion Veliaj dhe përfaqësues nga Kosova, Ministri Shyqyr Bytyqi, Arian Daci etj. Me këtë rast, ata falënderuan mësime/ndërmësuesit për kontributin e tyre të çmuar, angazhimin e palodhshëm ndër vite, për kultivimin e gjuhës shqipe, ruajtjen e traditës sonë kombëtare në mendjet e brezëve tanë jashtë atdheut. Qëlimi kryesor i këtij seminari ishte trajnimi i mësime/ndërmësuesve/eve në detyrën e tyre të rëndësishme e me kërkesa të larta, të japë ndihmesë për një cilësi më të lartë në mësime/ndërmësues. Sipas programit, gjatë seancave plenare u mbajtën ligjëratat për gjuhën

Seminari XIV Mbarëkombëtar / Foto Ismet Osdautaj (MASHT)
Vështrim rreth Seminarit XIV Mbarëkombëtar

standarde shqipe dhe dialektet e saj nga akademik Prof dr Gjovalin Shkurtaj. Albanologu i njohur zviceran prof dr dr Basil Schader, ngjalli kureshtjen e pjesëmarrësve me paraqitjen e librit të tij didaktik "Rreth përdorimit të dialektit dhe gjuhës standarde" si dhe prezantimin e uebfaqes <http://hlt.cwd.gr> me materiale multimediale didaktike për mësime/ndërmësues plotësues, u prit me interesim të veçantë nga seminaristët. Tema me interes qenë "Rëndësia dhe përparësitë e mësimit interaktiv" nga Prof. Dr Naxhi Selimi, "Veprimtaria 35 vjeçare e Shkollës shqipe dhe roli i saj për të rinjtë shqiptarë" në Saksoni-Gjermani nga Vllaznim Haziri. "Kolegji Ilirik- një referencë identitare shqiptare në Itali, Ariana Kosova Hoxha, Marko Morone, "Tekstet shkollore mbështetje për mësime/ndërmësues" - Hazir Mehmeti, Kurrikula e

mësimit plotësues të gjuhës shqipe, rëndësia dhe strategjitë e mësime/ndërmësues, orë mësimore model me temë Skënderbeu etj. Seminarin e bëri edhe më të madhërishtë grupi i fëmijëve të Shkollës shqipe të Parmës (Itali) me paraqitjen e disa pikave të vallëzimit dhe recitimit. Risit për mësime/ndërmësues plotësues: Njehësimi i Kurrikulës së përbashkët të Mësimit Plotësues të gjuhës shqipe jashtë atdheut, krijimi i regjistratit të mësuesve të mësimit plotësues si edhe hartimi i certifikatave për nxënësit që mbarojnë mësime/ndërmësues shqip. Seminari kushtuar mësimit plotësues të gjuhës shqipe përbën një kontribut të vyer të dy ministrive, ashtu duke e vazhduar përvojën e viteve të mëparshme, për 13 seminare të mëparshme të përbashkëta. Në seminar u përfaqësuan praktikantët më të përshtatshme të didaktikës bashkohore.

Mësuesit/et e shkollave shqipe që marrin pjesë në seminare trajnuese, shkëmbejnë përvojat e tyre, mësojnë nga njëri-tjetri, kualifikohen prej ligjëratave që mbahen, në fusha të mësime/ndërmësues dhe të të nxënësit. Bashkëbisedojnë e gjejnë zgjidhje për mjaft nga vështirësitë që hasin në punën e tyre me fëmijët shqiptarë. Moderatorët të seminarit qenë Nuh Gashi (MASHT) dhe Anila Ferizaj (MASR). Dukuri që nuk do të duhej të përsëriten në seminare tjera; Disa prej pjesëmarrësve nuk ruanin qetësinë gjatë ligjëratave, nuk kishin vëmendjen e duhur gjatë seancave mësimore. Një sjellje tjetër e shëmtuar vërehej në restorante disa nga pjesëmarrësit bënë "rezervime" të karrigeve për të tjerët që nuk ishin të pranishëm, shkaktonin pakënaqësi tek ata që ishin të pranishëm.

KRYEMINISTRJA BRITANIKE KUNDËRSHTON NJË REFERENDUM TË DYTË PËR BREXIT

Nga DW

Sa më shumë që afrohet dalja nga BE, aq më shumë spekulohet në Britaninë e Madhe për një referendum të dytë. Kryeministrja Theresa May u ndje e detyruar të bëjë një sqarim. Negociatori i BE, Barnier shton presionin. Në fazën përfundimtare të negociatave të anëtarësimit me BE, kryeministrja britanike Theresa May i kundërshtoi në mënyrë të prerë kërkesat në vendin e saj për një referendum të dytë për Brexitin. “Që ta shtrosh këtë pyetje të gjithën edhe një herë nga e para do të ishte mashtrim në stil të gjerë për demokracinë tonë”, shkroi May në një artikull e ftuar në gazetën “Sunday Telegraph”.

Së fundi, edhe deputetë nga partia konservatore e Mayt janë shprehur për nevojën e mbajtjes së një referendumi të dytë, po ta refuzojë parlamenti britanik rezultatin e negociatave të daljes nga BE me Brukselin. Një grup politikanësh proevropianë përpiqet që ta vërë këtë në rend të ditës në kongresin e partisë

laburiste në fund të shtatorit. Deri tani, krerët e dy partive të mëdha e refuzojnë në parim mbajtjen e një referendumi të ri. Sondazhet megjithatë tregojnë se është e mundur që në popull të krijohet një shumicë mbështetëse për mbajtjen e një referendumi të dytë.

Barnier kundërshton

Deri në këtë moment nuk është as e qartë, nëse deri në daljen në BE në 29 mars 2019 do të

arrihet një marrëveshje, për të cilën të mund të votohet. Negociatat ecin me vështirësi. Me këtë shtohen gjasat që Britania e Madhe të dalë pa marrëveshje nga BE – gjë që do të kishte pasoja të rënda. Por një shtyrje e datës së daljes së Britanisë së Madhe nga BE nuk vjen në diskutim për kryenegociatorin e BE Michel Barnier. “Neve nuk na duhet më tepër kohë. Ajo për të cilën kemi nevojë janë vendimet politike”, i thotë ish-ministri i Jashtëm

francez dhe ish-Komisar i BE gazetës “Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung”. Bisedimet, rithekson ai, duhet të kenë përfunduar deri në mes të nëntorit. Qeveria britanike kërkon për vendin e saj një marrëveshje të posaçme me akses të privilegjuar në tregun e brendshëm të BE për degë të veçanta. Për Brukselin vjen në diskutim vetëm një marrëveshje e tipit të zakonshëm të tregtisë së lirë.

ZBULOHEK “SHTEGU” I RI I SHQIPTARËVE QË HYJNË ILEGALISHT NË BRITANI

Moerdijk është një qytet i vogël në Holandë që tashmë është kthyer në një shteg të ri për shqiptarët që duan të shkojnë në Britaninë e Madhe. Nga kjo zonë, ata përpiqen të hipin nëpër kamionë dhe më pas për të shkuar në Britani. Mediat vendase kanë përgatitur një reportazh, ku tregojnë rrugën që ndjekin emigrantët e paligjshëm, kryesisht shqiptarët. Siç raportojnë mediat vendase,

shqiptarët, fshihen pranë fushave të mbjella me misër. Në reportazh dallohen shishet plastike dhe mjete të tjera që ata kanë përdorur për të kaluar natën. Në hyrje të fushës përveç gjuhës vendase dhe asaj angleze është shkruar edhe shqip që është e ndaluar të kalohet. Mediat holandeze shkruajnë se shqiptarët janë refugjatë ekonomikë dhe se shkojnë në Holandë me vizë turistike. “Shqipëria nuk është anëtare

e Bashkimit Europian, por mund të udhëtojnë lirshëm pa viza që prej vitit 2010”, shkruan EenVandaag. “Sapo mbërrijnë në Britani – vijon gazeta EenVandaag – ata mund të punojnë lehtësisht në mënyrë të paligjshme. Mijëra bashkëatdhetarët që kanë arritur ta kalojnë me sukses “provën” në Moerdijk ua kanë treguar edhe miqve të tyre. Kryetari i bashkisë Jac Klijs thotë se duhet të shmangët me çdo kusht që ky qytet

të kthehet në një shteg të riu për emigrantët që duhet të shkojnë në Angli. Ai friksohet se qyteti i tij mund të kthehet si Calais në Francë. Kjo nuk është hera e parë që ky problem shfaqet në Hollandë me të ashtuquajturit “alpinistët” e paligjshëm. Shumë emigrantë patën provuar më parë në zonën e Hoef Van Holland dhe Europoort. Mirëpo sapo u shtrënguan masat atje, problemi ka nisur të shfaqet në Moerdijk.

PSE KANË MË SHUMË KUPTIM KUR I FESTOJMË MIQËSISHT DHE SHOQËRISHT DITËLINDJET?

Dy ditëlindje shokësh e miqsh të nderuar, aktivistësh të komunitetit shqiptar kaluan jo pa zhurmë njëra pas tjetrës. Në fillim ajo e agronomit Përparim Muça dhe më pas ditëlindja e Lavdrim Krashit. Të dyja kaluan nën zhurmën e urimeve dhe gotave që u trokitën duke shumëfishuar veten mes urimeve të tjera familjare, miqësore dhe në rrjetet sociale. Në të gjithë kemi për zemër ditëlindjet, këto ditë të shënuara që na sollën në jetë, ngaqë besojmë se këto festa i pëlqejnë të gjithëve, familjeve dhe vetë Krijuesit. Megjithatë e themi fare troç se ditëlindjet duhen festuar, shoqëri dhe vetë jeta e emigracionit na ndihmon të arsyetojmë rreth disa aspekteve kyç të këtyre rasteve dhe të kuptojmë se si duhet të ndjehemi të gëzuar kur i festojmë ato shoqërisht. Dihet se festimet e ditëlindjeve kanë origjinë pagane. Sipas botimit Funk & Ëagnalls Standard Dictionary of Folklore,

Mythology, and Legend, këto festime erdhën nga besimi se në ditëlindjen e një njeriu, “frymërat dhe forcat e liga mund ta sulmojnë atë që feston» dhe se «prania e miqve dhe urimet ndihmojnë për ta mbrojtur”. Libri The Lore of Birthdays thotë se në kohët e lashta, regjistrimet e ditëlindjeve ishin “themelore

për të përcaktuar horoskopin’, bazuar në ‘shkencën mistike të astrologjisë’. Ky libër shton se “në besimet popullore, qirinjtë e ditëlindjes kanë fuqi të veçanta magjike për plotësimin e dëshirave”. Në mbesim tek urimet dhe lehtësitë që fitojmë mes urimeve dhe gëzimeve të

përbashkëta. Të tjerat janë dhe mbeten pjesë e të Tjerëve. Në festojmë se jemi shqiptarë të bashkuar dhe ndjehemi të lirë në gëzimet tona. Ndaj festimet kanë gjithnjë mirëkuptim dhe urimet për ditëlindje marrin bekim. Gëzuar të gjithëve që kanë ditëlindje!

(vjon nga faqja 01)

...Curaçaos për plakjen e shpejtë në rang global në vitet në vijim. Në vitin 2017, shqiptarët mbi 60 vjeç këtë vit ishin 93 mijë më shumë në numër se në vitin 2011 kur u bë Censusi i fundit. Kjo grupmoshë tani zë 19% të gjithë totalit të popullsisë nga 15.4% që ishte në vitin 2011. Në vitin 2030, sipas projeksionit të Kombeve të Bashkuara, popullsia mbi 60 vjeç do të jetë 26.6% të totalit të popullsisë sipas projeksioneve normale, pa goditje të forta të emigracionit. Në disa vende në zhvillim, ndër to edhe Shqipëria, popullsia po plakët me shpejtësi me ritme më të shpejta se sa kishte ndodhur në vendet e tjera të zhvilluara. Për shembull, në Francë, plakja e popullsisë kërkoi 115 vjet, në Suedi 85 vjet, Australi 73 vjet dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës 45 vjet. Në këto vende, gjatë këtyre viteve, popullsia mbi 60 vjeç u rrit nga 7 në 14%.

Në vendet që sot janë në tranzicion, ky proces ka ndodhur në më pak se 23 vjet. Projektionet tregojnë se për Brazilin dhe Kolumbinë, dyfishimi i numrit të të moshuarve do të kërkojë vetëm 22 vjet. Kjo qasje e re e popullsisë po prodhon një tranzicion të ri demografik për këto vende që do të duhet të përshtaten shumë shpejt me një strukturë të re popullore. Sot vendet në zhvillim do të duhet të përshtaten shumë shpejt me situatën në një kohë që ato kanë të ardhura për frymë shumë më të ulëta se sa vendet e zhvilluara kur u përballën me këto sfida. Numri i shteteve me moshë të re popullsi ka rënë dukshëm me kalimin e kohës. Ndërsa në vitin 2017 numëroheshin 39 shtete që kishin rreth 5% të popullsisë mbi 60 vjeç, në vitin 2050, vetëm Nigeria do të ketë në popullsinë e saj persona mbi 60 vjeç vetëm 5% të totalit.

Lindjet e shumta më 1950, më shumë pleq më 2020

Vendet që kanë përjetuar një

baby boom gjatë viteve 1950-1960 do të ketë ritme të forta të plakjes së popullsisë gjatë dekadës në vijim, në kushte kur numri i lindjeve ka rënë. Në Shqipëri, indeksi i fertilitetit ishte 6.8 lindje për grua në vitet 1960, ky raport ra në 2.1 lindje për grua në vitin 2001 dhe në 1.7 në vitin 2011. Indeksi sintetik i fekondimit (ISF) i cili tregon numrin mesatar të fëmijëve që pritet të lindë një grua në moshë riprodhuese, shënon, 1.48 fëmijë për vitin 2017. Kjo do të thotë se në 100 femra, pritet të lindin 148 fëmijë, nëse normat e lindshmërisë sipas grupmoshave janë ato të vitit referues, 2017. Sipas INSTAT, ky indeks është nën normën e zëvendësimit, 2.1 fëmijë për grua, që do të thotë se një çift nuk arrin të zëvendësojë veten. Lindshmëria ka rënë për grupmoshat 20 – 24 vjeç dhe 25 – 29 vjeç, ndërsa për grupmoshat më të vjetra ka pësuar rritje të lehtë.

Për shkak të lindjeve të mëdha në vitet 1960, numri i personave të moshuar në Shqipëri do të rritet me shpejtësi në dekadën në vijim. Në të kundërt, në Suedi, pjelloria totale ishte vetëm 2.2 lindje për grua në 1950-1955, dhe popullsia e vjetër aktualisht po rritet më ngadalë se sa në Shqipëri, me një normë mesatare vjetore prej 1.1% gjatë 2010-2015. Për shkak se normat e fertilitetit në mesin e shekullit ishin të larta, mbi pesë lindje për grua në Shqipëri, normat e rritjes së popullsisë në moshë të vjetër do të jenë shumë më të larta se në Europë, ku pjelloria në vitet 1950-1955 tashmë kishte rënë nën tre lindje për grua shumë vende.

Faktorë të kombinuar keq

Ndërsa rënia e pjellorisë dhe rritja e jetëgjatësisë janë nxitësit kryesorë të plakjes së popullsisë globalisht, migrimi ndërkombëtar ka kontribuar gjithashtu në ndryshimin e strukturave të moshës së popullsisë në Shqipëri, thotë raporti i OKB-së. Por gjithashtu migracioni ndërkombëtar

mund të ngadalësojë procesin e plakjes në vendet që po përjetojnë flukse të mëdha të pritjes së emigrantëve, pasi emigrantët kanë tendencë të jenë në moshë pune. Në vendet me popullsi në plakje, pritja e emigrantëve mund të jetë zgjidhja më e shpejtë për ruajtjen e balancave në strukturat e popullsisë. Rezervat e refugjatëve nga Afrika dhe Lindja e Mesme shihen si zgjidhje. Në vitin 2015, plakja e popullsisë u citua si një shqetësim i madh për 20 vitet në vijim, teksa shumë vende të zhvilluara që po përjetojnë plakjen e popullsisë po lehtësojnë procedurat për emigrantët.

Por ndërkohë, Shqipëria po përjeton njëkohësisht edhe plakje të popullsisë, edhe rritje të nivelit të emigracionit, teksa nuk ka politika për stimulimin e lindjes, as për frenimin dhe ikjen jashtë, teksa nuk bëhet fjalë për stimulimin e pritjes së të huajve si emigrantë. Një hartë e publikuar nga OKB së fundmi tregonte se në vitin 2015, rreth 1.12 milionë shqiptarë, të lindur në Shqipëri, jetojnë në vende të tjera. Tre janë destinacionet kryesore: Italia me 450 mijë shqiptarë, Greqia me 440 mijë dhe Shtetet e Bashkuara me 80 mijë. Në Gjermani dhe Kanada ka nga 20 mijë emigrantë secili dhe në Mbretërinë e Bashkuar, 10 mijë. Sipas Censurit të fundit të INSTAT (2011), rezidentë në Shqipëri janë rreth 2.86 milionë banorë, çka nënkupton se ata që kanë ikur jashtë përbëjnë tashmë 40% të atyre që banojnë në vend. Ritmet e rritjes së popullsisë janë shumë të ulëta, për shkak të rritjes së moshës mesatare (që ka arritur rreth 37 vjeç) dhe përshpejtimit të emigracionit, sidomos vitin e fundit. Emigracioni i forcës së kualifikuar të punës ka ndikuar shumë negativisht në rritjen e ekonomisë së vendit. Një studim i Departamentit të Europës në FMN, ka gjetur se gjatë periudhës 1995-2012, emigracioni ka pasur efekt negativ me 18% në PBB e vendit. Kjo humbje ishte më

e larta se në vendet e tjera të rajonit, me shkak emigracionin. Dëmi më i madh, sipas FMN, është krijuar nga emigrimi i forcës së kualifikuar të punës. Humbjet më të larta në PBB, me rreth 16%, i ka krijuar ikja nga vendi i forcës së kualifikuar të punës, në raport me emigrantët që kanë pasur aftësi të ulëta.

Ashtu si për lindshmërinë, të rinjtë janë nxitësit kryesorë të migracionit, të brendshëm dhe ndërkombëtar. Heqja e barrierave ndaj emigracionit, trazirat sociale në vitet 1990, papunësia e lartë dhe mundësi më të mira për punë dhe studime jashtë vendit gjenerojnë një fluks të vazhdueshëm emigracioni më së shumti drejt Greqisë dhe Italisë. Censusi i vitit 2011 tregoi që emigracioni ka qenë faktori më i rëndësishëm për humbjen neto të popullsisë me 269 mijë persona, ndërmjet vitit 2001 dhe 2011, të shprehur në përqindje si 8.8% e popullsisë në vitin 2001. Gjatë kësaj periudhe vlerësohet që 482 mijë shqiptarë kanë ikur nga vendi. Ashtu siç ndodh zakonisht në migracion, grupmosha që u përfshi më shumë në përvojën e migracionit është ajo e të rinjve të rritur. Numri total i të rinjve që kanë emigruar në periudhën ndërmjet censuseve 2001-2011 vlerësohet 225 mijë persona dhe grupmosha 20-24 vjeç dhe 25-29 vjeç ka më shumë emigrantë sesa çdo grupmoshë tjetër. Por fenomeni është kthyer fuqishëm dy vitet fundit. Megjithatë, arsyet ekonomike për emigracionin mbizotërojnë ende mes grave dhe burrave. Në Censusin e vitit 2011, këto janë përcaktuar si arsyet kryesore për 74% të të rinjve që kanë ikur nga shtëpia për të shkuar jashtë shtetit.

Sipas projeksioneve të OKB-së, shekulli në të cilin jetojmë do të mbyllet me rezultate fatale të popullsisë së vendit, sipas projeksioneve të reja të Departamentit të Popullsisë në Organizatën e Kombeve të Bashkuara, të publikuara në faqen zyrtare të këtij institucioni ndërkombëtar.

JA ARSYEJA

Ligjvënësit britanikë kërkojnë të vendoset një lloj kontrolli mbi rrjetet sociale duke paralajmëruar për një krizë të demokracisë me argumentin se votuesit bombardohen me “pikëpamje të dëmshme” dhe manipulimin e të dhënave.

Komiteti i formatit dixhital, kulturës, medias dhe sportit po heton mbi dezinformimin e përhapjen e lajmeve të rreme pas daljes në dritë të skandalit të Cambridge Analytica.

Në raportin e tij të parë, deputetët do të sugjerojnë ste kompanitë e mediave sociale duhet të përballen me rregulla më të ashpra ose një taksë të re.

Aty propozohen gjithashtu masa për të luftuar ndërhyrjen në zgjedhje. Raporti i ligjvënësve angleze vjen pas hetimeve disa mujore mbi ndikimin e gjigantëve të

teknologjisë dhe mënyrës se si preken njerëzit nga shtimi i ndjeshëm i lajmeve të rreme në mediat sociale. Dokumenti kërkon po kështu të shikohet nëse Rusia ka pasur rol në ndikimin e votuesve në referendumin për shkëputjen e mbretërisë së bashkuar nga blloku evropian. Kritika të mëdha i rezervohen veçanërisht facebook-ut, i cili është nën shqyrtim që kur u bë publike çështja e Cambridge Analytica.

“Facebooku ka penguar përpjekjet tona për të marrë informacion në lidhje me kompaninë përgjatë këtij hetimi. Ajo ofroi dëshmitarë të cilët nuk kanë pasur dëshirë ose nuk kanë mundësi t’i japin përgjigje të plota pyetjeve të komitetit”, thuhet në raport, ku sqarohet se do të përsëritet kërkesa që drejtuesi i Facebook, Mark Zuckerberg të thirret për të dhënë dëshmi.

BRITANIA NIS VARRIMET E MATERIALE RADIOAKTIVE NË PARQET KOMBËTARE

Zyrtarët e Britanisë së Madhe mund të fillojnë së shpejti varrosjen e mbetjeve radioaktive në disa prej parqeve kombëtare dhe zonave me bukuri natyrore të rralla, sipas planeve të reja të mbështetura nga qeveria. Mbetjet bërthamore aktualisht janë duke u ruajtur në objektet mbi tokë në të gjithë Mbretërinë e Bashkuar, por shpresohet se varrime të thella gjeologjike do të ofrojnë një zgjidhje afatgjatë për problemin e mbetjeve në rritje. Planet u publikuan në janar, por tani janë mbështetur nga deputetët e komisionit për Energjinë dhe Strategjinë Industriale (BEIS).

Zonat e raportuara në konsideratë janë parku nacional i “Lake District”, i cili ndodhet

pranë uzinës së ripërpunimit Sellafield në Cumbria. Deputetët dhe kryetarja e komisionit Rachel Reeves thanë se grupi kishte vendosur kundër përjashtimit të parqeve kombëtare nga vendet e mundshme të varrimit. “Është e drejtë që çështjet e sigurisë të mbizotërojnë mbi shqetësimet mjedisore në këtë rast,” tha ajo. Punimet e varrimit thuhet se përfshijnë ndërtesat dhe tunelet që mund të vendosen mbetjet në thellësi të tokës, por kundërshtarët kanë frikë se do të shkaktojnë dëme të mëdha në peisazhin përreth. Caroline Lucas, deputeti i Partisë së Gjelbër, e ka quajtur planin për të varrosur mbeturinat në disa nga zonat më piktoreske të Mbretërisë së Bashkuar si “të egër”. “Shqetësimet mbi të cilat komunitetet duhet të mbajnë këtë material toksik na sjellin të gjithë para turpit”, i tha Lucas, Guardian.

RENDI I NATYRËS POETIKE TË KONËS

Nga Dr Fatmir Terziu

Poeti Viron Kona, prej kohësh ka shkruar mes epigrameve të tij se “mijëra herë Shqipërinë do t’zgjidhja/ sikur të më ofronin/ të zgjidhja tjetër atdhe, / mijëra herë Shqipërinë do t’zgjidhja, / më të bukuren mbi Dhë”, duke na deleguar kështu se ai është dhe mbetet një arsyetor i natyrës që e lindi dhe e rriti, duke shkruar përtej arsyeve të tjera. Kështu Kona, duke qenë shërbëtor mbetet dhe një përkthyes i denjë i Natyrës, ku ashtu sikurse në tërësinë njerëzore, njeriu vetë nuk mund të kuptojë asgjë më shumë rreth natyrës, se çdo gjë në botë lidhet me njeriun e dashuruar me natyrën e tij që e mban në jetë. Duke lexuar Knoën, vetëkuptohet se as dora vetë që shkruan dhe as mirëkuptimi i lënë në vetveten e shtjelluar mes shkrimit, njeriu nuk mund të ndikojë shumë në atë që i është ngulitur në arsyen e tij. Dhe tërë instrumentet e lëvizura prej dorës së poetit, instrumentet e mendjes, sugjerimet për arsyen e mirëkuptimit ose paralajmërimet vetvetiu delegojnë se edhe përzgjedhja e miqve të tij ndodh dhe ka ndodhur “n’dritë të diellit/ n’vështirësi, brenga, gëzime”. Në poezinë e Konës natyrshëm gjejmë kështu tej burimit të natyrës, mjaft njohuri njerëzore ku fuqia njerëzore takohet në një arsye, dhe ku shkaku nuk është i njohur vetëm nga Natyra, që duhet të urdhërohet dhe që duhet të respektohet, por nga Natyra që ndjehet që në meditim. Ky është shkaku i kësaj veçorie, i cili tej veçorisë është në veprim si rregull didakt i poezisë së këtij autori që sfidon plot dashuri. Ndryshe, kjo dashuri, do të ishte një dashuri e paspecifikuar dhe vetë-kontradiktore, një dashuri për të cilën gjërat nuk janë bërë

kurrë “dashuri”. Kështu me plot kuptimin e këtij sublimiteti, tek poezia e Konës, thellësia e natyrës është më e madhe, dhe qashtë dikton këtë kur kuptojmë se ajo është më shumë se një nga hollësitë e shqisave dhe të kuptuarit, kjo mes të lexuarit poetik

të autorit dhe zbatohet po aq tek aksiomat e ndërmjetme të vargut, duke qenë në përputhje me elementin diskursiv “finesë” të natyrës. Ai urdhëron propozimin, por nuk e merr atë gjë si element dështak. Sillogizmi i vargut të Knoës përbëhet nga propozimet,

në mënyrë që të gjitha ato meditime dhe glosura, në të cilat karakteret janë vetëm një nga vëzhguesit në shërbim të natyrës së Konës dhe përtej heshtjes. Se sipas tij, “qëndrimi në heshtje, më shumë se një fjalim” ka mirëfillin ndërlidhës dhe diskursiv të vetë tërësisë me natyrën e tij njerëzore. Logjika e poezisë së tillë është në përdorimin e parimit të stabilitetit metaforik të mesazhit dhe stabilitetit të botës që përshkruhet me të. Pra, kjo bën më shumë aktivitet logjik se sa arsyetim të tejçartë vargor. Sillogizmi zbatohet në parimet e para të shkrimit

propozimet përbëhen nga fjalët, fjalët janë simbole të nocioneve. Prandaj në qoftë se nocionet janë të hutuar dhe mbi-ngut-nxjerra nga faktet, nuk mund të ketë qëndrueshmëri në superstrukturën e mesazhit poetik. Forca e fortë dhe jo e vetme e vargut të Konës është një induksion i vërtetë. Përtej kësaj ka elementë të plotë dhe esenca është logjike dhe po aq edhe metafizike. Ajo është plot Substancë, Kualitet, Veprim, Pasion, ku të gjitha janë të shëndosha dhe si nocione janë shumë fantastike dhe të përcaktuara drejt. Nocionet e vargut të

Konës ndonjëherë konfuzohen nga rrjedha dhe ndryshimi i materies dhe nga përzjerja e një gjëje me tjetrën, ku del karakter-identiteti. Të gjithë të tjerët që janë adoptuar me këto metoda, duke mos u abstraktuar dhe formuluar me metoda rutinë kanë në thelb atë që thotë Kona: “mjafton një kockë/ Zagari që munda të zotin” e të kuptojmë tërë diskursin. Tek tërësia e poezisë së Konës ka më shumë gjallëri dhe endje në ndërtimin e aksiomatave sesa në formacionet e nocioneve, pa përjashtuar ato që janë marrë me induksion të zakonshëm poetik, por shumë më tepër në aksiomat dhe propozimet më të qëmtuara të edukuara nga sillogizmi. Tek poezia e Viron Knoës, më së shumti del në pah kuptimi i lënë në vetvete, i prodhuar në një mendje të matur, të durueshme dhe të rëndë nga vlera, veçanërisht kjo mirëkuptohet më së miri, nëse nuk pengohet nga doktrinat e marra si vargëzime të kohës “post-moderne”, ku mjaft shkruet të sotëm përumben, gjë që tek Kona, natyrshëm del ajo që është e drejta, me përparim, pasi që kuptimi, përveç nëse drejtohet dhe asistohet, është një gjë e pabarabartë dhe mjaft e papërshtatshme për t’u ndeshur me errësirën e gjërave që sheh dhe parandjen autori. Të dy mënyrat e përcaktuara në poezinë e autorit, ajo që sheh dhe ajo që parandjen, dallohen dhe shijohen nga shqisat dhe veçoritë, por dallimi në mes tyre është i pafund. Sepse ai shqyrton hollësitë në kalimin kuptimor dhe qëndron në mënyrë të rregullt dhe po aq të rregullt mes tyre. Ai përsëri fillon menjëherë duke vendosur disa përgjithësime abstrakte dhe të dobishme, rritet me hapa gradualë për atë që është ndjerë më parë dhe më mirë, për atë që e ka njohur në rendin e natyrës.

MOURINHO ËSHTË NJË NGA MË TË MIRËT NË BOTË!

Dikur “rival”, sot Guardiola e mbron:

Dikur ishin “rival” e ndërsa sot Pep Guardiola i del në mbrojtje Jose Mourinho-s, i cili po përballet me një lum kritikash pas rezultateve të dobëta me Manchester United. Tekniku spanjoll e ka përkufizuar me termin “top manager” dhe më pas ka shtuar se portugezi është ajka e trajnimit botëror. “Fatkeqësisht kjo është puna jonë. Varet gjithmonë nga rezultatet. Kur fitojmë jemi të mirë, kur nuk fitojmë nuk jemi të mirë. Unë mendoj se Mourinho është një nga trajnerët më të mirë në qarkullim, bën pjesë në ajkën e këtij profesioni. Ai është “top, top, top manager,” u shpreh Guardiola. Më pas, trajneri i Manchester

City shtoi: “United mbetet një skuadër shumë e fortë. Jemi vetëm në muajin gusht. Ka ende shumë pikë në

dispozicion për të gjitha. Sezoni fillon me të vërtetë pas pushimit të kombëtareve. Në këtë periudhë të gjithë

kemi udhëtuar dhe punuar shumë, por nuk kemi pasur kohë t’i përgatisim ndeshjet ashtu si duhet.”

Vendimi i britanikëve për të dalë nga Bashkimi European ka prekur edhe sportin më popullor në botë, futbollin. Futbollistët ndërkombëtarë që luajnë në Premier Ligën Angleze janë duke ndërmarrë hapa për të mbrojtur pagat e tyre nga efektet e Brexit për shkak të rënies së paundit.

Klubet më të mëdha të futbollit në Angli kanë marrë këshilla lidhur me ndikimin që ka largimi i Britanisë nga BE në përpjekjet e tyre për të nënshkruar, pasi yjet jashtë shtetit po ndjekin ‘strategji’ për të menaxhuar rënien e paundit kundrejt euros.

Argentex, një kompani e tregtimit të monedha e specializuar në tregun e sporteve, tha se kishte pasur një rritje prej 43 për qind të vëllimit të monedhës që u mbulua nga konsumatorët e saj sportiv që nga votimi i marrëveshjes.

Kompania lejon individët dhe kompanitë të bllokojnë kursin aktual të këmbimit për disa muaj, duke paguar një pagesë prej 1-3 për qind të totalit të mbrojtur. Sipas Argentex, më shumë se 100 milionë dollarë nga klientët, të cilët përfshijnë futbollistë dhe organizata të tjera sportive ishin mbrojtur që nga viti 2016.

FUTBOLLISTËT E PREMIER LEAGUE DHE EFEKTET E BREXIT

Futbollistët e Premier League “strategji” për të mbrojtur pagat e tyre nga rënia e paundit

“Në Premier League, shtetasit e huaj nga 65 vende përbëjnë 70 për qind të lojtarëve, më e larta në çdo ligë në botë”, tha Jon Goss, kreu i partneriteteve në Argentex. Sipas tij, në një ligë të tillë të larmishme do të thotë se kjo përdoret shpesh si ‘mekanizëm mbrojtës’, duke shtuar se ‘lojtarët riatdhetojnë pagat e tyre në vende të ndryshme si dhe blerjen e aseteve e mallrave jashtë shtetit.’ Sterlina ka rënë 14 për qind

kundrejt euros që nga votimi i Brexit, ndonëse rënia më e madhe u regjistrua në muaj e parë pas referendumit. Megjithatë, monedha britanike në tre muaj e fundit ka pësuar një rënie prej 3 për qind. Ekzekutivët në klubet më të mëdha angleze të futbollit thonë se në mënyrë rutinore mbrohen nga luhatjet e monedhës, duke fituar euro për të luajtur në kompeticionet europiane dhe dollarë nga marrëveshjet ndërkombëtare.

DAILY FRESH HALAL MEAT AND FRUIT

HILAL FOOD CENTRE

International Food Centre

318-324 Kilburn High Road,
London, NW6 2QN
020 7372 1059

VEAL
SPECIAL
OFFER

